

EIROPAS DATU AIZSARDZĪBAS UZRAUDZĪTĀJS

Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītāja atzinuma kopsavilkums par diviem tiesību aktu priekšlikumiem saistībā ar krāpšanas PVN jomā apkarošanu

(Pilns šā atzinuma teksts angļu, franču un vācu valodā ir pieejams EDAU tīmekļa vietnē www.edps.europa.eu)

(2019/C 140/04)

Kopsavilkums

Ar šo atzinumu, kas pieņemts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1725⁽¹⁾ 42. panta 1. punktu, EDAU izvirza ierosinājumus, kuru mērķis ir ierobežot ietekmi, ko abi Komisijas priekšlikumi cīņai pret krāpšanu PVN jomā, “e-komercijas” kontekstā rada pamattiesībām uz privāto dzīvi un personas datu aizsardzību, tādējādi nodrošinot atbilstību piemērojamam tiesiskajam regulējumam datu aizsardzības jomā.

Šādi rīkojoties, EDAU uzsver nepieciešamību stingri ierobežot priekšlikumos paredzētās apstrādes darbības ar mērķi apkarot krāpšanu nodokļu jomā, kā arī ierobežot personas datu vākšanu un izmantošanu tādā apmērā, kas ir nepieciešams un samērīgs šim mērķim. Jo īpaši mēs norādām, ka šo priekšlikumu kontekstā apstrādājami dati nedrīkstētu attiekties uz patērētājiem (maksātājiem), bet gan tikai uz tiešsaistes uzņēmējiem (maksājumu saņēmējiem). Tas ierobežotu risku, ka informāciju izmanto citiem mērķiem, piemēram, lai kontrolētu patērētāju iepirkšanās paradumus. Mēs novērtējam to, ka Komisija ir ievērojusi šo pieeju, un stingri iesakām uzturēt šo pieeju sarunās ar līdztiesīgiem likumdevējiem, kā rezultātā priekšlikumi saņems galējo apstiprinājumu.

Turklāt EDAU uzsver, ka saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. punktu tā sagaida, ka ar to konsultēsies par īstenošanas aktu, pirms Komisija to pieņems, kas nākotnē paredzēs standarta formātu informācijas nodošanai no maksājumu pakalpojumu sniedzējiem valsts nodokļu iestādei.

Tā kā priekšlikumos paredzēts, ka papildus valsts datubāzēm Komisija izveidos, uzturēs, mitinās un pārvaldīs centrālo elektronisko datubāzi (CESOP), EDAU atgādina par norādījumiem IT pārvaldības un vadības jomā. EDAU kā kompetentā uzraudzības iestāde saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1725 atgriezīsies pie jautājuma par šādas informācijas sistēmas izveidi.

Visbeidzot, šajā atzinumā ir sniegtas norādes par nosacījumiem un ierobežojumiem, kas attiecas uz likumīgiem un piemērotiem datu subjekta tiesību ierobežojumiem saskaņā ar VDAR un Regulu (ES) 2018/1725.

I. IEVADS UN PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Priekšlikumu konteksts

1. Eiropas Komisija 2018. gada 10. septembrī neoficiāli konsultējās ar EDAU par šādiem priekšlikuma projektiem: Priekšlikuma projekts Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK, saistībā ar noteiktu prasību ieviešanu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem; Priekšlikuma projekts Padomes īstenošanas regulai, ar ko groza Regulu (ES) Nr. 282/2011, par noteiktiem pievienotās vērtības nodokļa pienākumiem noteiktiem nodokļu maksātājiem; Priekšlikuma projekts Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) Nr. 904/2010, par pasākumiem, ar ko stiprina administratīvo sadarbību, lai apkarotu krāpšanu PVN jomā “e-komercijas” nozarē. EDAU 2018. gada 18. septembrī sniedza neoficiālas piezīmes. Šajā sakarā EDAU apstiprina, ka tas novērtē iespēju apmainīties ar Komisiju ar viedokļiem agrīnā politikas veidošanas posmā ar mērķi samazināt priekšlikumu ietekmi uz privātās dzīves un datu aizsardzības tiesībām⁽²⁾.

⁽¹⁾ OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.

⁽²⁾ Sk. Regulas (ES) 2018/1725 60. apsvērumu: “Lai nodrošinātu konsekventus datu aizsardzības noteikumus visā Savienībā, Komisijai priekšlikumu vai ieteikumu gatavošanas gaitā būtu jācenšas apspriesties ar Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāju. Apspriesties vajadzētu obligāti pēc tiesību aktu pieņemšanas vai deleģēto aktu un īstenošanas aktu gatavošanas laikā, kā noteikts LESD 289., 290. un 291. pantā, kā arī pēc tam, kad ir pieņemti ieteikumi un priekšlikumi, kas attiecas uz līgumiem ar trešām valstīm un starptautiskām organizācijām, kā noteikts LESD 218. pantā, ja tie ietekmē tiesības uz personas datu aizsardzību. Šādos gadījumos Komisijai vajadzētu būt pienākumam apspriesties ar Eiropas datu aizsardzības uzraudzītāju, izņemot, ja Regulā (ES) 2016/679 ir noteikts pienākums apspriesties ar Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju, piemēram, par atbilstības lēmumiem vai deleģētajiem aktiem par standartizētām ikonām un sertifikācijas mehānismu prasībām.”

2. Eiropas Komisija 2018. gada 12. decembrī publicēja priekšlikumu Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK, saistībā ar noteiktu prasību ieviešanu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (turpmāk – “priekšlikums Padomes direktīvai”) ⁽³⁾ un priekšlikumu Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) Nr. 904/2010 par pasākumiem, ar ko stiprina administratīvo sadarbību, lai apkarotu krāpšanu PVN jomā (turpmāk – “priekšlikums Padomes regulai”) ⁽⁴⁾, turpmāk kopā saukti par “priekšlikumiem”.
3. Saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. punktu Komisija 2019. gada 14. janvārī konsultējās ar EDAU.
4. EDAU arī norāda uz to, ka ierosinātā regula un direktīva, kā minēts tālāk šajā atzinumā, paredzētu tās datu apstrādes darbības, kurām Komisija saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1725 būtu datu pārzinis. Tāpēc mēs atgādinām, ka EDAU ir kompetentā uzraudzības iestāde šādas apstrādes jautājumos.

1.2. Priekšlikumu saturs

5. EDAU atzīmē, ka šie priekšlikumi, ko papildina ietekmes novērtējums ⁽⁵⁾, tiecas risināt ar “e-komerciju” saistīto krāpšanu PVN jomā, uzlabojot sadarbību starp nodokļu iestādēm un maksājumu pakalpojumu sniedzējiem (turpmāk – “MPS”).
6. Jo īpaši saskaņā ar ierosināto Padomes direktīvu dalībvalstīm būtu jāievieš tiesību akti, kas nodrošina, ka MPS uztur ziņas par pārrobežu maksājumu darījumiem, lai ļautu nodokļu iestādēm konstatēt krāpšanu PVN jomā.

Ierosinātā Padomes regula papildina krāpšanas apkarošanas pasākumu kopumu:

- a) paredzot pienākumu dalībvalstu kompetentajām iestādēm ievākt, koplietot un analizēt informāciju, kas attiecas uz maksājumu darījumiem, kuri minēti Padomes direktīvas priekšlikumā; un
 - b) (izveidojot centrālo elektroniskās informācijas sistēmu (CESOP), kurā dalībvalstis var iesniegt valsts mērogā uzglabāto informāciju. CESOP tad būtu pieejams Eurofisc sadarbības koordinatoriem, lai veiktu tajā uzglabātās informācijas analīzi ar mērķi izmeklēt krāpšanu nodokļu jomā.
7. EDAU atzīst priekšlikumu mērķus un jo īpaši nepieciešamību regulēt šo tēmu, izveidojot krāpšanas apkarošanas pasākumus, kas piemērojami e-komercijas darbībām. Šā atzinuma mērķis ir sniegt pragmatisku padomu par to, kā samazināt personas datu apstrādes, ko ierosina priekšlikumi, ietekmi, nodrošinot atbilstību piemērojamiem tiesību aktiem datu aizsardzības jomā.

IV. SECINĀJUMI

17. Ņemot vērā iepriekš minēto, EDAU sniedz šādus ieteikumus:

- būtu jāgroza ierosinātās Padomes direktīvas 11. apsvēruma un ierosinātās Padomes regulas 17. apsvēruma par piemērojamiem tiesību aktiem datu aizsardzības jomā atbilstoši šā atzinuma 2.1. iedaļai,
- ir jānorāda mērķis, kā paredzēts Padomes direktīvas 11. apsvērumā un Padomes regulas 17. apsvērumā, gan Padomes direktīvas, gan Padomes regulas rezolutīvajā daļā,
- kas attiecas uz centrālo datubāzi CESOP, Komisijai ir jānodrošina atbilstība noteikumiem par apstrādes drošību saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1725, jo īpaši ievērojot EDAU “Pamatnostādnes par personas datu aizsardzību ES iestāžu IT pārvaldībā un vadībā”,

⁽³⁾ Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 2006/112/EK, saistībā ar noteiktu prasību ieviešanu maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, COM(2018) 812 final, proc. 2018/0412 (CNS).

⁽⁴⁾ Priekšlikums Padomes regulai, ar ko groza Regulu (ES) Nr. 904/2010 par pasākumiem, ar ko stiprina administratīvo sadarbību, lai izskaustu krāpšanu PVN jomā, COM(2018) 813 final, proc. 2018/0413 (CNS).

⁽⁵⁾ Komisijas dienestu darba dokuments “Ietekmes novērtējums”, kas papildina dokumentu “Priekšlikumi Padomes direktīvai, Padomes īstenošanas regulai un Padomes regulai par obligātu ar PVN saistītu maksājumu datu nodošanu un apmaiņu ar tiem”.

— attiecībā uz iespējamiem datu subjektu tiesību ierobežojumiem:

- i) grozīt Regulas (ES) Nr. 904/2010, ko groza Padomes Regula (ES) 2018/1541, formulējumu saskaņā ar VDAR 23. pantu, vai nu atstājot iespēju noteikt ierobežojumus dalībvalstīm (aizstāt “ierobežo” ar “drīkst ierobežot”), vai tādā apmērā, kādā ierobežojumi ir nepieciešami, paredzēt tos tieši Regulā (ES) Nr. 904/2010;
 - ii) Padomes regulas 24.e pantā ievietot starp elementiem, kas Komisijai jādefinē sīkāk turpmākā īstenošanas aktā, iespējamās datu subjektu tiesību ierobežojumus saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 25. pantu un ar EDAU izdotajām pamatnostādnēm šajā jautājumā (“Pamatnostādnēs par jaunās Regulas 25. pantu un iekšējiem noteikumiem”),
- saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1725 42. panta 1. punktu Komisijai ir jākonsultējas ar EDAU par īstenošanas aktu saistībā ar informācijas, ko MPS nosūta dalībvalsts, kurā MPS ir reģistrēts, kompetentajai nodokļu iestādei, elektronisko standarta formātu, pirms Komisija to pieņem.

Briselē, 2019. gada 14. martā

Eiropas datu aizsardzības uzraudzītājs

Wojciech Rafał WIEWIÓROWSKI
